

TRANSPARANTJES EN KRIJTBORDEN

door Ko Anthonisse

Lang geleden was ik met mijn toenmalige partner bij een voordracht door JKL. De aanwezigheid van partners geeft al aan dat het een presentatie voor breed publiek was en ongetwijfeld ter gelegenheid van een feestelijk evenement. Onlangs kwam, niet helemaal toevallig, die lezing ter sprake en ze vertelde dat ze (docente verpleegkunde) er veel van had opgestoken en dat ook haar collega docenten er profijt van hadden gehad.

In die tijd waren er nog geen laptops, laat staan hulpmiddelen als PowerPoint. Als je bij een inleiding tekst of plaatjes wilde vertonen waren er drie opties: ter plekke op het bord schrijven, gebruik maken van een overheadprojector of één en ander op papier uitdelen.

Schrijven op het bord is vertragend, een nadeel is ook dat je als spreker met je rug naar het publiek staat en bovendien vereist het een handschrift van enige kwaliteit. Het tevoren uitdelen van tekst en figuren op papier brengt het risico mee dat de luisteraars lezers worden met een half oor voor de spreker en een half oog voor de punten die pas twintig minuten later ter sprake zullen komen.

De overheadprojector (die overigens nog niet door de beamer is verdrongen) gaf de mogelijkheid om de tekst gedoseerd te vertonen. Een beschreven A4 transparant folie was een hele dosis, door het gedeeltelijk af te dekken kon je de inhoud ook regel voor regel onthullen en de nieuwsgierigheid van het publiek bespelen om zo de aandacht er bij te houden.

De transparantjes werden aanvankelijk met de hand beschreven (met kleurgebruik) de leesbaarheid was dan soms nog wel een probleem. Dat was voorbij toen tekst vanaf papier met de kopieermachine op het folie kon worden overgebracht. Een slechte kwaliteit folie kon wel

tot het verlies van een machine leiden als de folie op de trommel smolt, maar al doende leert men.

Tijdens de voordracht door JKL bleek dat hij het werken met transparantjes tot een kunst had verheven. Ze werden niet primitief deels afgedekt, maar over elkaar gelegd om een beeld op te bouwen. En hij gebruikte kleine rechthoekjes folie (flappen) die met tape aan het eerste vel scharnierden en op het juiste moment werden omgeslagen. Zonodig zaten er flappen aan alle zijden van het eerste vel. Er waren zelfs flappen met sub-flappen, als herhaling van een creatief idee, het werd er alleen maar vrolijker op.

Die zorgvuldige voorbereiding en uitvoering van een presentatie heeft toen diepe indruk en zelfs school gemaakt.

Het bovenstaande werd enkele jaren geleden geschreven. Nu (juni 2011) wilde ik wel eens weten of de overheadprojector inmiddels al was verdrongen door digitale hulpmiddelen. Ik belde enkele leveranciers van overheadprojectoren. De eerste was wat somber, hij had nog voorraad maar die zou niet meer worden aangevuld. De tweede was enthousiast: "Meneer, ik verkoop er 5 tot 10 per week, meest tafelmodellen die mensen ook meenemen om hun presentaties te houden". De overheadprojector is dus kennelijk nog niet dood. Wat verder pratend vertelde dezelfde man blij over 22 grote krijtborden die hij onlangs aan een universiteit had mogen leveren. Volgens hem zijn het vooral de beta-wetenschappers die er van houden om hun formules en schema's ter plekke op te schrijven en toe te lichten. Dat degelijke handwerk wordt dus ook nog steeds beoefend.